

NÕUKOGU ARVAMUS,**27. veebruar 2007,****Rootsi ajakohastatud lähenemisprogrammi 2006–2009 kohta**

(2007/C 72/05)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 3,

võttes arvesse komisjoni soovitusi,

olles konsulteerinud majandus- ja rahanduskomiteega,

ON ESITANUD KÄESOLEVA ARVAMUSE:

- (1) 27. veebruaril 2007 vaatas nõukogu läbi Rootsi ajakohastatud lähenemisprogrammi, mis hõlmab ajavahemikku 2006–2009.
- (2) Programmi aluseks oleva makromajandusliku stsenaariumiga nähakse ette, et reaalne SKP kasv aeglustub 4,0 %-lt 2006. aastal keskmiselt 3,0 %-le ülejäänud programmiperioodi jooksul, jäädes aga potentsiaalilähedaseks. Praegu kättesaadava teabe põhjal näib, et stsenaarium põhineb realistlikel kasvuprognosidel, ning kasv võis 2006. aastal olla isegi suurem. Programmi inflatsiooniprognos tundub samuti olevat realistlik.
- (3) Komisjoni talituste 2006. aasta sügise majandusprognosis hinnatakse valitsemissektori eelarve ülejäägiks 2006. aastal 2,8 % SKPst, kusjuures lähenemisprogrammi eelmises ajakohastatud versioonis oli eesmärgiks seatud 0,9 % SKPst. Nimetatud erinevus peegeldab peamiselt oodatust tunduvalt suurema eelarveülejäagi üldmõju 2005. aastal. Kassapõhiste andmete põhjal näib, et tänu madalamatele esmas-tele kuludele ja suurematele maksutuludele võis ülejääk 2006. aastal olla komisjoni talituste poolt prognoositust tõenäoliselt isegi suurem.
- (4) Ajakohastatud programm kinnitab, et eelarve ülejääk keskmiselt 2 % SKPst kogu tsükli jooksul jääb peamiseks juhtivaks eelarvepõhimõtteks, mida toetavad kulude mitmeaastased ülemmäärad. 2007. aasta kevade rahanduspoliitika seaduseelnõus hindab valitsus ümber valitsemissektori eelarve ülejäägi suhtes praegu kehtiva eesmärgi, et võtta arvesse Eurostati otsus teise samba kogumispensioniskeemide liigitamise kohta ⁽²⁾. Pärast nimetatud otsuse rakendamiseks ettenähtud üleminekuperioodi lõppemist (kevad 2007) on ülejääk igal aastal väiksem umbes 1 % võrra SKPst ning valitsemissektori koguvõla ja SKP suhet suurendatakse umbes 0,5 % võrra SKPst. Ajakohastatud programmis esitatud eelarvestrateegias nähakse 2007. aastal ette ülejäägi vähenemine (3,0 %-lt SKPst 2006. aastal 2,4 %-le) ning seejärel prognoositakse selle järk-järgulist suurenemist (3,1 %-le 2009. aastal); esmase ülejäägi puhul on suundumused samad. Nii kulude ja tulude ning SKP suhe on järk-järgult vähenemas kogu programmiperioodi jooksul. Strateegia põhiraskus langeb mõnevõrra perioodi lõpuaastatele, kui suuri maksukärpeid rahastatakse 2007. aastal üksnes osaliselt. Võrreldes eelmise ajakohastatud program- miga on ülejäägi prognoos (esialgsele vähenemisele järgneb järk-järguline suurenemine) sarnane, ent netolaenude osatähtsus on suurem kogu programmiperioodi jooksul.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 1055/2005 (ELT L 174, 7.7.2005, lk 1). Doku- mendid, millele on osutatud käesolevas tekstis, asuvad veebilehel:

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Vt Eurostati 2. märtsi 2004. aasta pressiteadet nr 30/2004 ja 23. septembri 2004. aasta pressiteadet nr 117/2004.

- (5) Struktuurne ülejääk (s.t tsükliliselt kohandatav ülejääk ilma ühekordsete ja muude ajutiste meetmeteta), mis on arvatud ühiselt kokkulepitud metoodika alusel, jääb eeldatavasti üle 2 % tasemele SKPst kogu programmiperioodi jooksul, osutades vajadusele tagada riigi rahanduse pikaajaline jätkusuutlikkus. Nagu ka lähenemisprogrammi eelmises ajakohastatud versioonis, vastab programmis esitatud eelarveseisundi keskpika perioodi eesmärk eelarve ülejäägi suhtes seatud eespool nimetatud eesmärgile, milleks on keskmiselt 2 % SKPst majandustsükli jooksul (struktuurne ülejääk), mida programmi kohaselt kavandatakse säilitada kogu programmiperioodi jooksul. Kuna keskpika perioodi eesmärk on seatud minimaalsest kontrollväärtusest (hinnanguline puudujääk ligikaudu 1 % SKPst) oluliselt kõrgemale, peaks selle saavutamine tagama kindlusvaru ülemäärase puudujäägi vältimiseks. Keskpika perioodi eesmärk on samuti seatud tunduvalt kõrgemale, kui võlasuhe ja potentsiaalne keskmine majanduskasv seda pikemas perspektiivis eeldaksid.
- (6) Programmi eelarveprognooside riskid tunduvad olevat enam-vähem tasakaalustatud alates aastast 2007. Makromajanduslik stsenaarium ja maksutulude prognoosid näivad olevat realistlikud, vaatamata teatud ebakindlusele kapitali kasvatulu tulevaste maksutulemuste osas. Kulueesmärke toetavad head eelnevad tulemused, mis on saadud tänu eespool nimetatud kulude ülemääradele.
- (7) Sellist riskihinnangut silmas pidades on programmis võetud eelarvepoliitiline hoiak piisav, et pidada kinni keskpika perioodi eesmärgist kogu programmiperioodi jooksul, nagu on programmis ette nähtud. Lisaks annab see piisava kindlusvaru, et tavaliste makromajanduslike kõikumiste korral ei ületata puudujääk programmiperioodi jooksul kontrollväärtust, milleks on 3 % SKPst. On olemas siiski oht, et programmis võetud eelarvepoliitiline hoiak võib osutada protsükliliseks 2007. aastal, mille jooksul eeldatakse heade aegade jätkumist. See ei oleks kooskõlas stabiilsuse ja kasvu paktiga.
- (8) Valitsemissektori koguvõlg peaks hinnangute kohaselt 2006. aastal olema langenud 46,5 %ni SKPst, mis jääb asutamislepingus sätestatud 60 %-lisest kontrollväärtusest oluliselt allapoole. Programmi raames prognoositakse, et võla suhe väheneb programmiperioodi jooksul veel ligikaudu 13,5 protsendipunkti võrra.
- (9) Vananemisest tulenev pikaajaline mõju eelarvele on Rootsis ELi keskmisest väiksem ning pensionikulutused (osatahtsusena SKPst) jäävad eeldatavasti pikema aja jooksul suhteliselt samale tasemele; selle kutsub esile pensionisüsteemi reformi oluline kulutusi vähendav mõju. Esialgne eelarveseisund suurte esmaste ülejääkidega aitab kaasa koguvõla vähendamisele ja varade akumulatsioonile. Valitsemissektori vahendite usaldusvärsuse säilitamine kavandatava jätkuva ülejäägiga aitaks piirata riigi rahanduse jätkusuutlikkust ohustavaid riske. Kokkuvõttes näib, et oht Rootsi rahanduse jätkusuutlikkusele on väike.
- (10) Lähenemisprogramm sisaldab kvalitatiivset hinnangut riikliku reformiprogrammi rakendamise 2006. aasta novembri aruande üldisele mõjule keskpika rahandusstrateegia raames. Lisaks esitatakse selles korrapäraselt teavet riiklikus reformiprogrammis kavandatud peamiste reformide otseste eelarvelude või kokkuhoiu kohta ning tundub, et selle eelarveprognoosides on võetud arvesse riiklikus reformiprogrammis osutatud meetmete mõju riigi rahandusele. Lähenemisprogrammis kavandatud meetmed riigi rahanduse valdkonnas tunduvad olevat kooskõlas riiklikus reformiprogrammis ette nähtud meetmetega. Eelkõige nähakse mõlema programmiga ette meetmete rakendamine tööjõupakumise suurendamiseks.
- (11) Programmis esitatud eelarvestrateegia on üldjoontes kooskõlas majanduspoliitika üldsuunistega, mis sisalduvad 2005.–2008. aasta koonsuunistes.
- (12) Stabiilsus- ja lähenemisprogrammi tegevusjuhistes ette nähtud andmevajaduste suhtes on programmis teatavaid lünki nõutavates ja vabatahtlikes andmetes ⁽¹⁾.

Üldine järeldus on, et keskpika perioodi eelarveseisund on kindel ja eelarvestrateegia on hea näide stabiilsuse ja kasvu pakti kohaselt rakendatava eelarvepoliitika kohta. Siiski on oluline võtta arvesse protsüklilise ohtu, tagades, et struktuurilise eelarveseisundi halvenemine 2007. aastal, mis on seotud tööjõuturul osalemise suurendamiseks läbiviidavate struktuurireformidega, ei jätku järgmistel aastatel.

⁽¹⁾ Nõutavate andmete hulgast on puudu teatud deflaatorid, maksukoormus ja asjakohaste välisturgude kasv.

Peamiste makromajanduslike ja eelarveprognooside võrdlus ⁽¹⁾

		2005	2006	2007	2008	2009
Reaalne SKP (muutus, %)	LP dets 2006	2,7	4,0	3,3	3,1	2,7
	KOM nov 2006	2,7	4,0	3,3	3,1	puudub
	LP dets 2005	2,4	3,1	2,8	2,3	puudub
ÜTHI inflatsioon ⁽²⁾ (%)	LP dets 2006	1,3	1,9	2,2	1,5	1,9
	KOM nov 2006	0,8	1,5	1,6	1,8	puudub
	LP dets 2005	1,5	1,5	2,0	2,0	puudub
SKP lõhe (% potentsiaalsest SKPst)	LP dets 2006 ⁽³⁾	- 0,7	0,0	0,3	0,3	0,3
	KOM nov 2006 ⁽⁷⁾	- 0,5	0,2	0,5	0,6	puudub
	LP dets 2005 ⁽³⁾	- 0,4	- 0,1	0,1	- 0,1	puudub
Valitsemissektori eelarve tasakaal (% SKPst)	LP dets 2006	3,0	3,0	2,4	2,7	3,1
	KOM nov 2006	3,0	2,8	2,4	2,5	puudub
	LP dets 2005	1,6	0,9	1,2	1,7	puudub
Esmane tasakaal (% SKPst)	LP dets 2006	4,6	4,5	4,1	4,2	4,6
	KOM nov 2006	4,6	4,5	4,1	4,3	puudub
	LP dets 2005	3,2	2,5	3,0	3,6	puudub
Tsükliliselt kohandatud tasakaal (% SKPst)	LP dets 2006 ⁽³⁾	3,4	3,0	2,2	2,5	3,0
	KOM nov 2006	3,3	2,7	2,1	2,1	puudub
	LP dets 2005 ⁽³⁾	1,8	0,9	1,1	1,7	puudub
Struktuurne tasakaal ⁽⁴⁾ (% SKPst)	LP dets 2006 ⁽⁵⁾	3,0	3,0	2,2	2,5	3,0
	KOM nov 2006 ⁽⁶⁾	2,9	2,7	2,1	2,1	puudub
	LP dets 2005	1,8	0,9	1,1	1,7	puudub
Valitsemissektori kogu- võlg (% SKPst)	LP dets 2006	50,3	46,5	41,5	37,4	33,0
	KOM nov 2006	50,4	46,7	42,6	38,7	puudub
	LP dets 2005	50,9	49,4	47,8	46,0	puudub

Märkused

- (1) Eelarveprognoosides ei ole arvesse võetud Eurostati 2. märtsi 2004. aasta otsust kogumispensioniskeemide liigitamise kohta, mis peab olema rakendatud 2007. aasta kevadise teatise koostamise ajaks. Koos kõnealuse mõjuga on valitsemissektori eelarve tasakaal ajakohastatud programmi kohaselt 2,0 % SKPst 2005. aastal, 2,0 % 2006. aastal, 1,3 % 2007. aastal, 1,6 % 2008. aastal ja 2,0 % 2009. aastal, kusjuures valitsemissektori koguvõlg oleks 50,9 % SKPst 2005. aastal, 47,0 % 2006. aastal, 42,0 % 2007. aastal, 37,9 % 2008. aastal ja 33,5 % 2009. aastal.
- (2) Tarbijahinna inflatsiooni prognoos on koostatud detsembrikuude põhjal, samal ajal kui komisjoni andmed on aasta keskmised väärtused. See selgitab erinevust komisjoni ja ÜTHI andmete vahel aastate 2005 ja 2006 kohta. Programmis eeldatakse samuti, et ÜTHI toimib 2008. ja 2009. aastal sarnaselt UNDI Xile (riiklik tarbijahinnaindeks, v.a kaused maksud, toetused ja hüpoteegi intressikulud). Siiski eeldatakse, et ÜTHI on 2007. aastal UNDI Xile inflatsioonist 0,5 protsendipunkti võrra suurem, rõhutades nii programmi prognoositavat ÜTHI inflatsiooni langust 2008. aastal.
- (3) Komisjoni talituste arvutused programmis sisalduva teabe alusel.
- (4) Tsükliliselt kohandatud tasakaal (nagu eelmistes ridades), välja arvatud ühekordsed ja ajutised meetmed.
- (5) Programmi ühekordsed ja muud ajutised meetmed (0,4 % SKPst 2005. aastal; vähendab puudujääki).
- (6) Ühekordsed ja muud ajutised meetmed vastavalt komisjoni talituste 2006. aasta sügisprognoosile (0,4% SKPst 2005. aastal; vähendab puudujääki).
- (7) Kooskõlas prognoositava potentsiaalse kasvuga 2,6 %, 3,2 %, 3,1 % ja 3,0 % vastavalt aastatel 2005–2008.

Allikas

Läheneimisprogramm (LP); komisjoni talituste 2006. aasta sügise majandusprognoos (KOM); komisjoni talituste arvutused.